

„Határtalanul” szerbiában, délvidéken

A pályázaton nyert kirándulás célja: a határon kívüli történelmi emlékhelyeink felkeresése, a természeti környezet és az épített kultúra megismerése volt. Ismerjék meg a magyar gyerekek a határon kívül rekedt magyarság életét, kulturális és természeti örökségeit.

A buszos tanulmányi kiránduláson a SZIA hetedik évfolyam 42 tanulója és a kísérő osztályfőnökök és a felsős igazgatóhelyettes vehetett részt 2015. 06. 04. és 06. 07. között.

Szegeden felvettük az idegenvezetőnket, Szatmári Sándort, aki igen lelkes és beszédes kísérőnek bizonyult az úton.

Bemutakozás után eligazított minket, hogyan közlekedjünk „Sovány malac vágatában”. A négy nap alatt hallgattuk őt a jellegzetes „szögédi” nyelvjárásban.

Szegedről rögtön megtudtuk, hogy ott nem halászlét főznek, hanem hallét, hogy egy gólyafészek 300 kg is lehet, hogy Attila király kincseinek egy részét a környéken találták meg. A Duna homokos földje az afrikai Atlasz-hegységből a jégkorszakban került ide, mikor még az ország területén a Pannon-tenger volt, s a Duna a mai Szabolcs megyében torkollott bele. A Duna vándorol nyugatra, s most a Tisza folyik itt. Kísérőnk bemutatta a környék gazdálkodását, a tananyagot.

A Tompa–Kelebia határon áterve a Délvidék, vagy Alvidék történelmével kezdünk ismerkedni, megtudtuk, hogy a Szerb Vajdaság 1848 után lett autonóm tartomány.

Szabadka lakosainak majdnem fele magyar nyelvű, a harmadik legnagyobb település volt 1920-ig, s ma is van magyar oktatás. Amerre megyünk később, ha nem is beszélnek, de értik amit mondunk, legyünk udvariasak és kulturáltak.

A város híres emberei közé tartozik Lékó Péter sakkozó, Törley József, a pezsgő palackozásának kitalálója, Kosztolányi Dezső költő, író és Csáth Géza író.

A Fő téren egy szép kék Zsolnay-szökőkút fogadott minket, ahonnan a Városházára mentünk, ami jelenleg közigazgatási központként működő,

teljes díszében pompázó műemlék. Szecessziós épület, kézzel festett népi motívumokkal és Zsolnay-kerámiával, kovacsoltvassal díszítve. Komor Marcell és Jakab Dezső építészek műve. 16 000 m² a területe, és 76 m a magassága. Az üveglablakok Róth Miksa műhelyéből valók.

A 200 fős Díszteremben meghallgattuk az épület és a terem jellegzetességeit, megcsodálhattuk mindezt. A város főépítésze, Rayher Ferenc palotájában és több hasonló épületben gyönyörködhattunk.

Kelebia volt a következő állomás, ott a Méhes-birtokon egy lovas programon vettünk részt.

A szerb, de magyarul jól tudó idegenvezetőnk mesélt nekünk az ott beszélt jellegzetes „suk-sük”-kel a Patkó étteremben, majd körbevezetett a lovardában.

A 25 hektáron működő birtokon 70-80 ló él, versenyzetetésre, tenyésztésre, turisztikai célokra befogva. A lipicai ménokról megtudtuk, hogy csikó korukban még sötétebbek, s láttuk is a kedves állatokat az óvodában.

Megnéztük a kocsikat, hintókat, és kipróbálhattunk egy vadászatra használatos fogatot egy körre. Akinek kedve volt, lóra is ülhetett.

A játszótéren pedig egy kicsit ki lehetett mozgatni az utazástól elgémberedett tagokat.

Továbbutazva történeteket hallgattunk az 1848-as kaponyai csatáról. Bácskossuthfalván az emlékművénél méceszt gyűjtöttünk, és elénekelünk egy Kossuth-nótát a hányatott sorsú szobornál. Megnéztünk egy „kunbát” a vezérek sírjánál egy 300 éves gyönyörű tölgyfa alatt.

Topolyán megnéztünk az új, vasbetonból épült gótikus templomot.

Benn előadást hallgattunk a 95 évvel ezelőtti trianoni békeszerződésről, annak következményeiről, s meghallgattuk a megemlékezés hangzúgását.

Láthattunk egy eredeti Barabás Miklós-képet Nepomuki Szent Jánosról, és meghallgattuk a történetét.

Kishegyeshez közeledve a Guyon Richard vezette, az 1849-es utolsó győztes hegyesi csatáról mesélt nekünk az idegenvezetőnk. A település híres emberei Lajkó Félix és Ruzsa Magdi... s megérkeztünk a Kátai-tanyára, a szálláshelyünkre.

20 év alatt építette ki a család vendéglátásra, táboroztatásra. 80 főt tudnak elszállásolni nagyon helyes kis és nagyobb szobákban. A vendéglátást a

portán természetett növényekből, ott tartott állatokból oldják meg főként.

A szobák elosztása után megtapasztalhattuk a kedves szíves vendéglátást egy bőséges finom vacsora formájában. A vendégeknek sportolási, pihenési, szórakozási lehetőségek teljes tárháza áll rendelkezésükre. A gyerekek nagy lelkesedéssel vették birtokba a játszótereket.

Második nap a helyi iskolát látogattuk meg. Egy iskolapedagógus vezetett körbe minket, bemutatta, milyen az élet náluk. Gyerekeink néztek és beszélgetni próbáltak az itteniekkel. Megajándékoztuk őket pár labdával is.

Utunk ma a Tarcal-hegyre vezetett.

A kiemelkedés 50-60 km-re volt a szállástól, így útközben volt lehetőségünk meghallgatni a történetét. A Tarcal egy sziget volt a Pannon-tengerben, éppúgy, mint a Mecsek, és a Budai-hegység. A Nemzeti Parkban egy erdei múzeumot tekinthettünk meg, a Pannon-tengerből származó csigákból származó kőzeteket, a növényvilág jellegzetességeit, valamint az állatok, rovarok kiállított példányait. A parkban elfogyasztottuk a „hamuban sült pogácsánkat”, s pi-

hentünk kicsit.

Udvarnok váromához felsétáltak egy szép erdei úton. Fentről szétnéztünk, s megtudtuk, hogy innen Tomori Pál verte vissza a törököket.

A Ravanica-kolostorban az ikonokat csodálhattuk meg és egy ereklyét. Itt apácázárda működik jelenleg.

Karlócán a Békehozó Miasszonyunk kör alakú templomban sétálhattunk fel a karzatra is. Ezt az épületet az 1699-es békekötés emlékére emelték, a törökök kiűzése után.

A Pétervárad-i erődről megtudtuk, hogy óráinak mutatója fordítva mutatja az időt, a kis mutató a percet, a nagy az órákat. Napóleon kora előtt ez mindenhol így volt, ő változtatta meg, de mivel ezt a várat meg sem próbálta megostromolni, így a hagyományt itt meg is tartották. A várvédő kapitány Savoyay Jenő volt.

